

بازداشت
O P I N I O N

ضرورت ورود...

ادامه از صفحه ۵

... مراکز و متولیان خدمات اشتغال عمومی و نهادهای تحصیلی و آموزشی، واکنش سیاستی هماهنگ و همکاری داشته باشند چشم‌انداز روشن‌تری برای رفع چالش‌های این حوزه در دسترس قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، مسئله امروز ما این است که نهادهای اشتغالی و آموزشی با صندوق‌های تامین اجتماعی همکاری ندارند و این بر عمق بحران‌ها افزوده است. براساس آمارها دویستم کارگران جوان در دنیا دسترسی به مشاغل شایسته ندارند و عموماً یا در بخش‌های غیررسمی شاغل‌اند، یا بیکارند یا اینکه اساساً دوره‌های آموزشی خود را تمام نکرده‌اند. به همین دلیل است که توصیه می‌شود بیمه‌ها به حوزه آموزش و مهارت‌آموزی ورود کنند. نکته اینکه اگر صندوق‌های بیمه‌ای قانع شوند روی کارگران بخش غیررسمی جوان یا زنان، سرمایه‌گذاری اجتماعی کنند و زمینه مهارت‌آموزی آن‌ها را فراهم کنند، مهم است که واکنش‌ها سریع و به‌موقع باشد. کما اینکه بعد از رکود جهانی سال ۲۰۰۸، اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۳، صندوق «تضمین کار جوانان» را برای گروه‌های سنی تا ۲۵ سال تأسیس کردند. ایجاد چنین صندوقی از این ایده نشئت می‌گیرد که قرار نیست دانشجویان در دانشگاه مهارت‌ها را فراگیرند و بر همین اساس دوره‌های مهارت‌آموزی سه تا چهار ماهه را برای دانش‌آموختگان راه‌اندازی کرده‌اند. هدف این صندوق این است که با ارائه مهارت‌ها به فارغ‌التحصیلان، به پایداری مشاغل کمک کنند. در عمل نیز کارایی این صندوق و برگزاری دوره‌های عملی کارآموزی آن قدر بالا بوده که بیکاری جوانان در بخش کشورها مانند دانمارک به‌شدت کاهش یافته است. در مقارن مقایسه، در ایران سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و وزارت علوم هر دو در حوزه مهارتی و آموزشی فعال‌اند، اما یا به‌صورت ساختارمند و هماهنگ عمل می‌کنند؟ توصیه «ایسا» روشن است: صندوق‌های بیمه‌ای دوره‌های کوتاه‌مدت سه تا چهار ماهه مهارت‌آموزی را به منظور ارتباط بازار کار و حوزه آموزش برقرار کنند. نکته این است که این دوره‌ها باید به‌موقع و در زمانی کوتاه بعد از دانش‌آموختگی جوانان برگزار شود. اتفاقی که در کشور ما افتاده این است که ما با بیکاری بلندمدت نیروهای کار روبه‌رو هستیم به‌طوری که طبق آمارها ۴۷ درصد این افراد کسانی‌اند که ۹ ماه و بیشتر بیکاری دارند. در عین حال در صد اشتغال ناقص در کشور ما بسیار بالاست. این‌ها همگی علایم و شاخص‌هایی هستند که علت اصلی‌شان بی‌مهارتی نیروهای کار است که همگی هم از قضا فعالیت‌های محرومیت‌زایی و حل مشکلات اشتغال کنیم.»

خبر داد
N E W S

وزیر کار خبر داد

طرح‌های جایگزین اشتغال برای مقابله با کاهش سرمایه‌گذاری

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: «با وجود محدودیت‌ها علیه کشور و کاهش سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، جایگزین‌هایی برای ایجاد اشتغال در نظر گرفته شده، بر این اساس بخشی از نیازها در این حوزه مرتفع شده و نرخ بیکاری افزایش نیافته است.» محمد شریعتمداری در حاشیه مراسم تجلیل از مهارت‌آموختگان بر ترنیرهای مسلح در محل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، گفت: «مرکز آمار ایران مرکز اساسی اعلام آمارهای رسمی کشور است و وزارتخانه نمی‌تواند آمار جداگانه‌ای اعلام کند.» وی افزود: «براساس آمار اعلام‌شده توسط این مرکز، در سه ماهه ابتدایی امسال نسبت بیکاران در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته کاهش یافته است.» وزیر کار، کاهش روند انفعال اقتصادی و استفاده از وام‌های ارزان قیمت ۴/۶ درصدی در شهرهای زیر ۱۰ هزار نفر و روستاهای کشور را یکی از دلایل کاهش نرخ بیکاری دانست و گفت: «سهام اشتغال روستایی در سبد اشتغال کشور از کمتر از سده‌ها به ۲۵/۳ درصد افزایش یافته است.» وی گفت: «طبیعی است به‌دلایل برخی محدودیت‌ها علیه کشور، در مجموع سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی در کشور روند کاهشی داشته، اما جایگزینی‌هایی که انجام شده همچون پرداخت منابع ارزان قیمت برای توسعه اشتغال در مناطق روستایی و بخش‌های زیر ۱۰ هزار نفر، استفاده از مکانیزم مهارت‌آموزی برای فعالان علاقه‌مند به فعالیت اقتصادی، دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها، آموزش واقعی در محل کار و مشاغل خانگی به‌صورت جایگزین عمل کرده و بخشی از نیاز اشتغال را مرتفع کرده است.» شریعتمداری تأکید کرد: «با توجه به جمعیت جوان کشور و بیکاری نزدیک به ۸/۵ میلیون نفر، کشور هنوز نیازمند است با کار و تلاش بیشتر و ایجاد شرایط مطلوب برای سرمایه‌گذاری، بهبود فضای کسب‌وکار و ایجاد شرایط مناسب برای دسترسی واحدهای تولیدی به سرمایه در گردش مورد نیاز با شرایط همراه با سهولت و به‌کارگیری نظام‌های مناسب تامین اجتماعی برای اینکه فشار کمتری به نظام کارفرمایی کشور برای پرداخت مطالبات بیاوریم، توجه به نظام‌های مالیاتی تولیدگرا که به نظام تولیدی کمک کند را ایجاد کنیم تا اهداف پیش‌بینی شده برای ایجاد اشتغال محقق شود.» وزیر کار در ادامه در خصوص حذف یارانه برخی دهک‌ها، گفت: «براساس مصوبه هیئت‌وزیران، کار گروهی مرکب از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه، همکاری وزارت کشور و وزارت ارتباطات و فناوری ارتباطات که نحوه همکاری استانداران، فرمانداران را در شناسانه دهک‌های بالای درآمدی که استفاده آن‌ها از یارانه امر ممدوحی نیست، تشکیل شده است.» وی افزود: «میدانیم در چارچوب این برنامه منابعی پس‌انداز شده را، صرف فعالیت‌های محرومیت‌زایی و حل مشکلات اشتغال کنیم.»

بانک رفاه متعلق به جامعه کارگری است

باید‌ها و بنیادهای واگذاری بانک رفاه کارگران

گزارش

بانک رفاه کارگران در راستای اجرای تبصره «۳۹» قانون بودجه سال ۱۳۳۸ کل کشور و نیز ماده «۳۸» قانون تامین اجتماعی، با هدف ارائه خدمات بانکی در سراسر کشور و در جهت تامین مسکن کارگران و تسهیل امور بانکی داخلی و خارجی، همچنین در رشته‌های تولیدی و انجام معاملات غیرمنقول در خدمت اقتصاد کشور با سرمایه اولیه ۴۰۰ میلیون ریال از محل منابع سازمان تامین اجتماعی تأسیس و در سال ۱۳۴۰ شروع به فعالیت کرد. پس از این، طبق قانون ملی شدن بانک‌ها، کل سرمایه بانک به نام دولت شد و با تامین افزایش سرمایه‌های بعدی توسط سازمان تامین اجتماعی، مبلغ سرمایه بانک افزایش یافت.

در سال ۱۳۸۷، با موافقت رئیس‌جمهوری وقت، ۹۲/۸۳ درصد از سهام بانک رفاه کارگران از سوی دولت به سازمان تامین اجتماعی به‌جای رد دیون و اگذار شد. پس از این واگذاری، بانک رفاه کارگران، براساس مصوبه شورای پول و اعتبار، بانکی غیردولتی اعلام شد و این شورا در آخرین جلسه سال ۹۵ خود نیز اساننامه دولتی این بانک را مطابق با اساننامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی تغییر داد و فرصتی یک ساله برای سازمان تامین اجتماعی تعیین کرد تا در جهت عمل به ماده «۵» قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل «۴۴» قانون اساسی، طی یک برنامه زمان‌بندی مشخص نسبت به واگذاری سهام بانک رفاه به‌طور مستقیم و غیرمستقیم تا سقف ۹۰ درصد به بخش غیردولتی و کاملاً مستقل از این سازمان اقدام کند. امری که به‌دلیل چالش‌های موجود در عملیاتی‌سازی آن، تا به امروز عملی نشده است. اخیراً نیز رئیس‌جمهوری بر عرضه سهام این بانک در بورس تا پایان شهریور سال جاری تأکید کرده است، به‌گونه‌ای که غیر از ۱۰ درصد از سهام که در مالکیت سازمان تامین اجتماعی باقی خواهد ماند، بقیه آن تا پایان شهریور سال جاری در بورس عرضه شود.

عباس کریم‌زاده، مشاور معاونت اقتصادی سازمان تامین اجتماعی با تفکیک دو موضوع عرضه سهام بانک رفاه و خارج شدن مالکیت آن از ید سازمان تامین اجتماعی، می‌گوید: «اصل «۴۴» قانون اساسی، ۱۰ درصد محدودیت را برای سازمان تامین اجتماعی لحاظ کرده و ما به‌عنوان سازمان نیز موظف به رعایت آن هستیم، اما نظر کارشناسی سازمان غیر از این است و کارشناسان با دلایل محکمی که پیش از این ارائه داده بودند با خارج شدن بانک از مالکیت سازمان مخالف هستند. طبق نص صریح قانون اولیه اصل «۴۴»، نهادهایی مانند

سازمان تامین اجتماعی که جزء نهادهای عمومی محسوب می‌شوند، نهادهایی هستند که می‌توانند اقدام به خرید سهام‌های دولتی کنند، اما بعد تفسیرهای چندگانه‌ای از این قانون صورت گرفت.»

وی با تأکید بر اهمیت نقش سازمان تامین اجتماعی در توسعه کشور، معتقد است: «سازمان تامین اجتماعی از نهادهای موثری است که در عرصه اقتصاد هم

تاثیرگذار است و در نوسانات اقتصادی در بازار سرمایه هرگز احساسی عمل نکرده و نقش تثبیت‌کننده داشته است. در زمینه بنگاه‌های ورشکسته و کم‌بازده نقش احیاء داشته، در حوزه راه‌اندازی پروژه‌های جدیدالتأسیس موفقیت‌هایی داشته و پروژه‌های بزرگی همچون ستاره خلیج فارس را تامین مالی کرده و بسیاری دلایل دیگر که کتباً هم اعلام شده تا ثابت کند سازمان تامین اجتماعی جزء نهادهایی نیست که در کشور اختلال ایجاد کند یا قصد حرکت به موازات بخش خصوصی داشته باشد. اما در حال حاضر، محدودیت ۱۰ درصد قانون است و باید اجرا شود، اما بخش حقوقی سازمان با معاونت حقوقی ریاست جمهوری و مجلس مکاتباتی برای افزایش این سهم داشته که البته طبق قانون فعلی تا ۳۳ درصد هم قابل تفسیر است، اما امیدوار هستیم این سهم بیش از این‌ها در نظر گرفته شود و بانک رفاه مانند گذشته به‌صورت صدرصدی در مالکیت سازمان تامین اجتماعی باقی بماند.»

کریم‌زاده با بیان اینکه صندوق‌های باننشستگی نقش رفاهی بالایی دارند، می‌گوید: «در اتحادیه اروپا نیز صندوق‌های باننشستگی یکی از کانال‌هایی هستند که توسعه از مسیر آن‌ها صورت می‌گیرد، زیرا دولت‌ها و سایر سازمان‌ها این منابع انبوه را در اختیار ندارند و از منابع صندوق‌های تامین اجتماعی خلأهای توسعه را پر می‌کنند. انتظار می‌رود دولت و مجلس نیز این نکته را در نظر داشته باشند که سازمان تامین اجتماعی با رفع مشکلاتی که بدون تردید از قبل وجود داشته، می‌تواند به‌عنوان یکی از نهادهای موثر در توسعه کشور، همچنان نقش آفرینی کند.» او در نهایت، با در نظر گرفتن سهمی مهم برای بانک رفاه در کمک به نقش آفرینی سازمان تامین اجتماعی، معتقد است: «اگر قرار باشد تنها حدود ۱۰ درصد از سهام بانک رفاه در اختیار سازمان باشد و باقی آن واگذار شود، قطعاً دچار مشکلات بسیار جدی خواهیم شد، زیرا بسیاری از مواقع در شرایط بحرانی، بانک رفاه به کمک سازمان می‌آید و شرایط را به گونه‌ای می‌کند که نقایص را کشف و اصلاح می‌کنیم. قطعاً اگر بانک رفاه از دست سازمان خارج شود با مشکلات بسیار جدی مواجه خواهیم شد.» علی دهقان کیا، رئیس کانون باننشستگان

و مستمری‌بگیران تامین اجتماعی شهر تهران، نیز می‌گوید: «تحمیل سیاست‌هایی مانند واگذاری بانک رفاه کارگران و شرکت‌های شستا در چارچوب اجرای سیاست‌های ابلاغی اصل «۴۴» قانون اساسی، خیلی زودتر از آنچه متصور هستیم، سازمان تامین اجتماعی را از دور خارج و بر زمین می‌زند.» او بر ضرورت اصلاح ساختار سازمان تامین اجتماعی تأکید کرده و به‌صراحت می‌گوید که دولت باید از فشار بر سازمان برای واگذاری بانک رفاه کارگران و شرکت‌های شستا دست بردارد، زیرا بانک رفاه، صندوق سازمان تامین اجتماعی است و اگر از دست آن به هر نحوی خارج شود، سازمان در پرداخت مستمری‌های باننشستگان خود به‌شدت دچار مشکل می‌شود.

دهقان کیا با بیان اینکه هرگز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تأکید کرده که استثناسازی بانک رفاه کارگران از سیاست‌های اصل «۴۴» قانون اساسی، مبنای نادر و نباید اتفاق بیفتد، از این رویکرد انتقاد کرده و تأکید می‌کند: «مرکز پژوهش‌های مجلس نسبت به جایگاه بانک رفاه کارگران و مناسبات آن با سازمان تامین اجتماعی عنایتی نداشته و با اعلام نظر خود برای سازمان در درس درست می‌کند؛ در دسری که نوک تیز پیکان آن به سمت جامعه بیمه‌شدگان و باننشستگان قرار گرفته است. از این رو، هم از مجلس و هم از دولت می‌خواهیم که عواقب واگذاری سهام بانک رفاه را بیشتر بررسی کنند و اجازه ندهند در اجرای اصل «۴۴» قانون اساسی، این بانک قربانی شود.»

سازمان تامین اجتماعی تاکنون توانسته با توانایی‌ها و ابزارهایی که در اختیار دارد مشکلات خود را به‌ویژه در تامین منابع مرتفع کرده و مانند گذشته در پرداخت مستمری‌ها به‌طور منظم عمل کند. بانک رفاه کارگران نیز یکی از این ابزارهاست که متعلق به جامعه کارگری بوده و همواره در برهه‌های حساس به کمک سازمان تامین اجتماعی آمده است، بنابراین همان گونه که کارشناسان امر معتقدند خروج بانک رفاه از مالکیت تامین اجتماعی می‌تواند این سازمان را به‌ویژه در بحث تامین منابع با چالش‌های متعددی روبه‌رو کند، امید می‌رود موضوع واگذاری سهام بانک رفاه و خروج آن از مالکیت سازمان تامین اجتماعی با تلاش کارشناسان حقوقی این سازمان و با همکاری معاونت اقتصادی ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی به بهترین شکل به نتیجه برسد به گونه‌ای که فعالیت‌های سازمان تامین اجتماعی به‌عنوان سازمانی مردم‌دار از تبعات آن متاثر نشود و همچون گذشته خدمت‌رسانی به ذی‌نفعان این سازمان و تامین رفاه آن‌ها ادامه یابد.